

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 384/09-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 23 Er 2579/2003-17 z 18. marca 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 CoE 63/2009-41 z 21. júla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2009 doručená sťažnosť Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23 Er 2579/2003-17 z 18. marca 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoE 63/2009-41 z 21. júla 2009.

Sťažovateľka uviedla, že na základe platobného výmeru č. 590/2002 zo 17. júna 2002 vydaného správcom konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze (ďalej len „oprávnený“), bolo proti povinnému J. B..., I. (ďalej len „povinný“), vedené exekučné konanie, na vykonanie ktorého vydal okresný súd 23. júla 2003 poverenie. Predmetom exekučného konania bola suma 2 782,58 € s príslušenstvom. Sťažovateľka ďalej uviedla, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo 7. júla 2005 jej bola oprávneným – postupcom postúpená predmetná pohľadávka, v dôsledku čoho 6. februára 2009 podala okresnému súdu návrh na zmenu účastníkov exekučného konania na strane oprávneného. Okresný súd uznesením č. k. 23 Er 2579/2003-17 z 18. marca 2009 návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania zamietol a exekúciu zastavil. Proti tomu sa sťažovateľka odvolala a následne v rámci odvolacieho konania krajský súd uznesením č. k. 17 CoE 63/2009-41 z 21. júla 2009 rozhodol tak, že rozhodnutie okresného súdu v časti týkajúcej sa zastavenia konania potvrdil a v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu

oprávneného na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane oprávneného odvolanie odmietol.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného argumentovala:

«OS TN prijatím Uznesenia 1 a následne KS TN prijatím Uznesenia 2 rozhodovali nad rámec kompetencií, ktoré im zveruje právny poriadok a Ústava SR, čím došlo k porušeniu základného práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, práva na spravodlivý súdny proces, ako aj jeho vlastníckeho práva...»

Počas trvania konkurzu sa na činnosť a právny stav úpadcu prioritne aplikoval Zákon o konkurze, ako jednoznačne vyplýva aj z vyššie citovaného ust. § 66e ods. 2 Zákona o konkurze. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a priamej aplikácie ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze bol správca konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne oprávnený vydať Platobný výmer. Platobný výmer predstavuje exekučný titul v zmysle ust. § 41 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v neskoršom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“)... Vyššie uvedené ustanovenia umožňujú správcovi konkurznej podstaty začať správne konanie, pričom za začatie konania sa v zmysle ZoZP a subsidiárnej aplikácie Správneho poriadku považovalo aj vydanie Platobného výmeru. Po vydaní Platobného výmeru sa na ďalší postup a konanie správneho orgánu použili ustanovenia správneho konania a preto bol správca konkurznej podstaty v zmysle Zákona o konkurze v spojení so ZoZP oprávnený ďalej viesť správne konania ktoré inicioval, ako i vydávať ďalšie rozhodnutia v týchto konaniach (napr. rozhodnutia o odvolaní). Keďže správca konkurznej podstaty ako orgán s delegovanou správnu právomocou bol oprávnený iniciovať správne konanie vydaním Platobného výmeru na zaplatenie poplatku z omeškania v zmysle Zákona o konkurze v spojení so ZoZP, nemožno považovať ani ním vydaný právoplatný a vykonateľný Platobný výmer za nulitný právny akt...

Prvostupňový OS TN návrh Sťažovateľa na vstup do predmetného exekučného konania na strane oprávneného ako nedôvodný zamietol, jednak z dôvodu, že z predložených dokladov nebolo údajne spoľahlivo zistené, či na Sťažovateľa bola postúpená pohľadávka voči Povinnému, ako aj z dôvodu absencie predpísanej formy notárskej zápisnice v zmysle ust. § 37 Exekučného poriadku, účinného do 31. 08. 2005,

pokiaľ ide o predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávok. OS TN v súvislosti s následným zánikom oprávneného – zdravotnej poisťovne – bez právneho nástupcu predmetné exekučné konanie zastavil. Voči Uzneseniu 1 podal v zákonnej lehote odvolanie Sťažovateľ.

Následne KS TN Uznesením 2 potvrdil Uznesenie 1 v časti zastavenia exekúcie, aj keď z iných dôvodov – z dôvodu údajnej nulity Platobného výmeru. Odvolanie Sťažovateľa voči Uzneseniu 1 v časti pripustenia zmeny účastníka exekučného konania na strane oprávneného KS TN odmietol. V Uznesení 2 absentovalo náležité odôvodnenie odmietnutia podaného odvolania vo výroku o návrhu na pripustenie zmeny oprávneného v predmetnej exekúcii, takže Sťažovateľ sa vôbec nedozvedel, ktoré dôkazy a tvrdenia súd považoval za preukázateľné, prečo aplikoval použiteľné právo tým spôsobom, ktorým ho aplikoval, aké úvahy ho viedli k tejto aplikácii a prečo z tejto aplikácie práva vyvodil právny záver o odmietnutí odvolania voči predmetnému výroku Uznesenia 1. KS TN len v súvislosti s odvolaním voči výroku Uznesenia 1 o pripustení zmeny oprávneného konštatoval, že toto odvolanie odmieta analogicky podľa ust. § 218 ods. 1 písm. b) OSP a tiež z dôvodu jeho bezpredmetnosti vzhľadom na nulitu exekučného titulu...

Zo samotného právneho výkladu nulity právneho aktu vyplýva skutočnosť, že musí ísť o jednoznačné a hrubé porušenie zákona, alebo procesných princípov. Aj s poukazom na nižšie uvedené Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 11/2007-49, IČS: 1007200121 zo dňa 04. 10. 2007, právoplatné dňa 06. 11. 2007 (kde vecne príslušný krajský súd v rámci preskúmavania zákonnosti správcom konkurznej podstaty vydaného platobného výmeru dospel k právnemu názoru, že bola daná predmetná právomoc správcu konkurznej podstaty jednak v súvislosti s vydávaním platobných výmerov, ako aj v súvislosti s právomocou rozhodovať o odvolaniach voči predmetným platobným výmerom), má Sťažovateľ za to, že nemohlo ísť o natoľko jednoznačné porušenie zákona, aby bol súd oprávnený vyhlásiť Platobný výmer, navyše bez toho – aby Platobný výmer autoritatívne zrušil v zmysle ust. § 250i ods. 3 druhej vety OSP, za nulitný právny akt. Sťažovateľ má za to, že uvedený postup súdov bol nenáležitý aj z dôvodu, že k predmetnému vyhláseniu nulity došlo v rámci konania pred exekučnými súdmi, ktoré danú problematiku neboli oprávnené posudzovať...

Napadnutým právoplatným Uznesením 1 a Uznesením 2 po márnom uplynutí zákonných lehôt na podanie príslušného riadneho opravného prostriedku (odvolania)

v rámci správneho konania, ako aj podanie mimoriadnych opravného prostriedku (žaloba na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia) v zmysle ust. § 147 a nasl. OSP, zároveň došlo k porušeniu princípu právnej istoty a ochrany dôvery Sťažovateľa ako dobromyseľného nadobúdateľa práv k exekučnému titulu v právo, ktorý predstavuje základný atribút právneho štátu...

Uznesením 1 a následne Uznesením 2 tak prvostupňový OS TN ako aj odvolací KS TN zasiahli do ústavného vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, keďže majetok nepochybne predstavujú aj pohľadávky. V slovenskom právnom sice poriadku absentuje legálna definícia majetku ako podstatného súkromnoprávneho inštitútu, avšak zo slovenskej, ako aj európskej judikatúry jednoznačne vyplýva, že pojem majetok zahŕňa hmotný, nehmotný majetok, ako aj práva spojené s týmto majetkom, ktorými sú napr. vecné bremená, nájomné práva, ale aj pohľadávky...

Prioritne by sme si dovoľili poukázať na skutočnosť, že samotný Ústavný súd SR v Náleze sp. zn. I. ÚS 415/08-19 zo dňa 10. 12. 2008 uvádza v súvislosti s údajnou neexistenciou oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydať platobné výmery ako exekučné tituly voči Povinnému skutočnosť, že „absenciu takéhoto oprávnenia prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní.“...

Ako navyše vyplýva z platnej judikatúry (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 147/2002 zo dňa 10. 06. 2003), súd je viazaný materiálnou právoplatnosťou rozhodnutí – v našom prípade Platobného výmeru a nie je oprávnený ju v rámci exekučného konania posudzovať. Materiálna právoplatnosť exekučného titulu znamená jeho záväznosť a nezmeniteľnosť pre účastníkov konania pre všetky štátne orgány, pričom ide o prekážku, ktorá bráni novému prejednaniu veci (prekážka *res iudicata*), ako aj preskúmvaniu vecnej správnosti exekučného titulu v exekučnom konaní.

Oprávnenie správcu konkurznej podstaty vydávať platobné výmery by bolo možné subsumovať pod materiálnu právoplatnosť správneho rozhodnutia, ktorú exekučné súdy v žiadnom prípade nie sú oprávnené posudzovať...

Prioritnou problematikou v našom prípade je, či zákony alebo Ústava SR umožňovali OS TN a následne KS TN ako exekučným súdom rozhodovať o zastavení exekúcie

na základe posúdenia oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydať Platobný výmer a vyhlásiť ho za nulitný vyše sedem rokov po právoplatnosti a vykonateľnosti Platobného výmeru, a navyše po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva...

Záveru OS TN a KS TN sú v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou a ich následkom je porušenie základného práva alebo slobody Sťažovateľa, v tomto prípade ide o elimináciu vlastníckych práv Sťažovateľa, ako aj jeho práva na spravodlivý súdny proces, keďže základné práva a slobody subsumujú aj procesnú stránku realizácie základného práva a slobody, nielen jeho materiálny obsah. Z Uznesenia 1 a Uznesenia 2 nepochybne vyplýva skutočnosť, že OS TN a KS TN pri rozhodovaní o zastavení exekučného konania a najmä samotným preskúmaním právoplatného Platobného výmeru po uplynutí zákonných lehôt nekonali „zákonom ustanoveným postupom“ v zmysle ústavnej definície základných práv a slobôd.

V prejednávanej veci KS TN ako odvolací súd na rozdiel od prvostupňového OS TN zaujal názor, že v exekučnom konaní údajne absentuje platný exekučný titul a posúdil exekučný titul ako nulitný. Z vyššie uvedeného dôvodu na rozdiel od súdu prvého stupňa odvolací KS TN ani nepristúpil k právnemu vyhodnoteniu skutkového a právneho stavu, ktorý v Uznesení 1 uviedol OS TN. Odvolací súd v porovnaní s Uznesením 1 založil Uznesenie 2 na úplne odlišnom právnom závere, keď konštatoval nulitu exekučného titulu a exekučné konanie zastavil. So zreteľom na priebeh a výsledky konania na OS TN ako súde prvého stupňa, bolo legitímne očakávanie Sťažovateľa, že v odvolacom konaní bude prerokovávaná len vecná stránka napadnutého Uznesenia 1, nie však nulita Platobného výmeru. Tým, že odvolací KS TN svoje Uznesenie 2 bez akejkoľvek súvislosti s predchádzajúcim súdnym konaním založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, bolo Sťažovateľovi odňaté právo namietať správnosť (novo zaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom (odvolacom) súde. Odvolací súd vyvodil svoj odlišný právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval, resp. nevyhodnotil v neprospech Sťažovateľa, resp. pôvodného oprávneného subjektu. Sťažovateľ teda nemal možnosť namietať a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom ohľadne nulity exekučného titulu, tak ako ju vyhodnotil odvolací KS TN, ani nemal možnosť vyjadriť sa k uvádzaným skutočnostiam, pričom práve vyjadrenie Sťažovateľa

mohlo mať vplyv na právne závery a následne rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedeným postupom odvolacieho exekučného súdu bola Sťažovateľovi znemožnená realizácia jeho procesných práv a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoE/63/2009-41 zo dňa 21. 06. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23 Er/2579/2003-17 zo dňa 18. 03. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoE/63/2009-41 zo dňa 21. 06. 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23 Er/2579/2003-17 zo dňa 18. 03. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Trenčín sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

Okrem toho sťažovateľka žiadala o anonymizáciu svojich údajov v publikovaných rozhodnutiach ústavného súdu v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 2579/2003-17 z 18. marca 2009, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľka využila ústavnú a zákonnú možnosť a obrátila sa na krajský súd, ktorý na základe opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo odvolacieho súdu preskúmať na základe podaného odvolania uznesenie okresného súdu, a poskytnúť tak ochranu

sťažovateľkiným právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmavať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľkinej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 17 CoE 63/2009-41 z 21. júla 2009.

Podstatou námietok sťažovateľky v tejto časti sťažnosti bolo tvrdenie o porušení označených práv uznesením krajského súdu z dôvodu, že krajský súd ako súd odvolací v rámci exekučného konania konštatoval nulitu exekučného titulu a exekúciu zastavil, na čo podľa jej názoru však nemal právomoc, a to vzhľadom na povahu a charakter konania, v ktorom tak učinil. Okrem toho sťažovateľka tvrdila, že krajský súd toto svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa § 1 ods. 1 ústavného zákona ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s Listinou základných práv a slobôd.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 23 Er 2579/2003, zberného spisu krajského súdu sp. zn. 17 CoE 63/2009, ako aj z vyjadrenia predsedu krajského súdu sp. zn. Spr 360/09 z 5. novembra 2009 ústavný súd zistil tento skutkový stav:

Dňa 24. júna 2003 podal správca konkurznej podstaty oprávneného súdneho exekútora JUDr. V. K., Exekútorú úrad N. (ďalej len „súdny exekútor“), návrh na vykonanie exekúcie voči povinnému. V danom prípade bol exekučným titulom platobný výmer č. 590/2002 zo 17. júna 2002 vydaný správcom konkurznej podstaty oprávneného (úpadcu). Vymáhaným nárokom bola suma 83 828 Sk (2 782,58 €) s príslušenstvom. Na základe žiadosti súdneho exekútora vydal okresný súd 23. júla 2003 poverenie na vykonanie exekúcie č. 5309*000864.

Dňa 8. augusta 2007 bol oprávnený vymazaný z Obchodného registra Slovenskej republiky (ďalej len „obchodný register“) z dôvodu, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 K 70/01-1404 z 22. februára 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 5. apríla 2007, bol zrušený konkurz, ktorý bol naňho vyhlásený, pretože jeho majetok nepostačoval na úhradu výdavkov a odmeny pre správcu konkurznej podstaty.

Dňa 6. februára 2009 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného z dôvodu postúpenia pohľadávky voči povinnému, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej 7. júla 2005 medzi správcom konkurznej podstaty oprávneného ako postupcom a sťažovateľkou ako postupníkom.

O návrhu sťažovateľky na zmenu účastníka exekučného konania rozhodol okresný súd uznesením č. k. 23 Er 2579/2003-17 z 18. marca 2009 tak, že ho zamietol a exekúciu zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa dostatočne nepreukázal prevod tejto pohľadávky z oprávneného na sťažovateľku.

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 CoE 63/2009-41 z 21. júla 2009 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zastavenia exekúcie potvrdil a odvolanie sťažovateľky proti výroku rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania na strane oprávneného odmietol.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah napadnutého uznesenia okresného súdu, námietky sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, ako aj stručné vyjadrenie povinného. Z relevantnej časti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu okrem iného vyplynulo:

«V prejednávanej veci sa potom odvolací súd zaoberal v prvom rade otázkou, či na nútený výkon rozhodnutia bolo vydané rozhodnutie, ktoré môže byť podľa Exekučného poriadku titulom pre vykonanie exekúcie.

Z obsahu spisu súdu prvého stupňa je nepochybné, že v čase, keď bolo vydané vykonávané rozhodnutie, to znamená dňa 17. 6. 2002, postavenie zdravotnej poisťovne upravoval zákon č. 273/1994 Z. z. Tento zákon bol zrušený súčinnosťou od 1. 11. 2004 zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach. Z prechodného ustanovenia § 77a ods. 9 zákona vyplýva, že konania začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 581/2004 Z. z. sa dokončia podľa zákona č. 273/1994 Z. z...

Oprávnený sa dostal do likvidácie zo zákona (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.) a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. apríla 2001, č. k. 7 K/70/2001-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. vyhlásený na majetok poisťovne konkurz. Správca konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer dňa 17. 6. 2002.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia. O aké rozhodnutie sa jedná, podrobnejšie upravuje § 41 Exekučného poriadku. Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Okrem iného je možné exekúciu vykonať aj na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy v zmysle § 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku. Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. pôsobnosť orgánov verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Na toto konanie sa v zmysle § 58 zákona č. 273/1994 Z. z. vzťahovali predpisy o správnom konaní.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, platobné výmery, ktoré mali byť v posudzovanej veci exekučným titulom, boli vydané správcom konkurznej podstaty úpadcu. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú exekučnými titulmi, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty. Z ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučnými titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku.

Z tohto potom následne vyplýva, že pokiaľ rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti, ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Preto je treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie.

Z tohto potom následne vyplýva, že výkon rozhodnutia je neprípustný, pokiaľ je exekučný titul nulitným právnym aktom.

Preto dospel odvolací súd k záveru, že správny bol postup súdu prvého stupňa, ktorý exekučné konanie zastavil, avšak malo sa tak stať z dôvodu, že daný platobný výmer, ktorý je exekučným titulom, je nulitným právnym aktom, a preto exekúcia nemala byť ani nariadená.

S poukazom na vyššie uvedené dospel potom následne odvolací súd k záveru, že odvolanie spoločnosti Z. proti zamietnutiu jej návrhu na zmenu na strane oprávneného je potrebné odmietnuť analogicky podľa § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p. z dôvodu, že toto odvolanie je v súčasnej dobe bezpredmetné z dôvodov vyššie uvedených. Keďže v prejednávanej veci exekúcia nemala byť vedená vôbec, nakoľko neexistuje vykonateľné rozhodnutie, je bezpredmetné rozhodovať o pripustení zmeny na strane oprávneného z dôvodu postúpenia pohľadávky.»

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu

nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Z uvedeného vychádzal ústavný súd aj v rámci ústavnej kontroly, ktorej bolo podrobené napadnuté uznesenie krajského súdu, a to z hľadiska námietok nastolených sťažovateľkou. Ústavný súd teda považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd v rámci exekučného konania, keď rozhodoval o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým sa nepripustila zmena účastníka konania na strane oprávneného a ktorým zároveň došlo k zastaveniu exekúcie, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu. Inými slovami, či krajský súd v rámci svojho rozhodovania neprekročil svoju právomoc patriacu síce všeobecným súdom, ale danú im v rámci odlišného konania, na ktoré sa vzťahujú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o správnom súdnictve.

V danom prípade krajský (odvolací) súd rozhodujúci v rámci exekučného konania rozhodol po viac ako 6 rokoch od začatia exekúcie o tom, že platobný výmer č. 590/2002 zo 17. júna 2002 vydaný správcom konkurznej podstaty oprávneného nemožno považovať za exekučný titul tak, ako to má na mysli § 41 ods. 2 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), pretože nebol vydaný orgánom na to oprávneným.

Prv, než ústavný súd pristúpil k hodnoteniu právnych a skutkových záverov krajského súdu z hľadiska dodržania zásad spravodlivého procesu, považoval v prvom rade za potrebné ustáliť, či krajský súd v rámci exekučného konania mohol pristúpiť k prijatiu sťažovateľkou spochybňovanému záveru. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje svoju pozornosť na § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, z ktorého vyplýva, že exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Pri druhej zákonnej možnosti sa nepochybne natíska otázka, za akých okolností a kedy môže všeobecný súd exekúciu zastaviť. Zatiaľ čo dôvody,

na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne popisuje zákon, teda Exekučný poriadok, avšak stanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Ak krajský súd hoci aj po viac než 6 rokoch od začatia exekúcie dospel k presvedčeniu, že exekúciu nie je možné ďalej vykonávať, pretože na základe daného „exekučného titulu“ sa ani nemala začať, potom správne rozhodol o zastavení exekučného konania. To znamená, že krajský súd svojím postupom a prijatým rozhodnutím nemohol prekročiť svoju právomoc, ktorá mu prináleží v rámci exekučného konania, pretože mal na pamäti, že v priebehu celého exekučného konania bol povinný skúmať splnenie všetkých podmienok potrebných pre jeho regulárne vedenie. Jednou z týchto podmienok je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať.

Sťažovateľka namietala aj arbitrárnosť a neudržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu však krajský súd dostatočne sťažovateľke ozrejmil okolnosti, ktoré boli podkladom na záver o tom, že exekúciu nie je možné ďalej vykonať a že exekúcia sa na základe platobného výmeru č. 590/2002 zo 17. júna 2002 vôbec nemala začať. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku možno exekúciu vykonať aj na podklade vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní účinného do 30. októbra 2004 (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) mali zdravotné poisťovne, ktorou bol aj oprávnený, postavenie orgánu verejnej správy. Podľa § 58 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení ak tento zákon neustanovoval inak, na rozhodovanie vo veciach zdravotného poistenia sa vzťahovali všeobecné predpisy o správnom konaní. Podľa názoru krajského súdu však takéto postavenie nemohol mať správca konkurznej podstaty

zdravotnej poisťovne, a teda ani správca konkurznej podstaty oprávneného. Odvolací súd konštatoval, že zo žiadnych ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) *expressis verbis* nevyplývalo pre správcu konkurznej podstaty oprávnenie vydávať individuálne právne akty orgánu verejnej správy. Na základe toho krajský súd uzavrel, že platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty oprávneného nemohol byť exekučným titulom, na základe ktorého by bolo možné vykonať exekúciu. Aj keď krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia priamo nevyslovil, že pri prezentácii prijatých záverov sa riadil právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vysloveným v inej právnej veci vedenej pod sp. zn. 3 M Cdo 20/2008, konkrétne v uznesení z 22. apríla 2009, z obsahu odôvodnenia namietaného rozhodnutia krajského súdu však jednoznačne vyplýva, že daný názor najvyššieho súdu si osvojil.

V nadväznosti na uvedené, a to pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že v obdobných veciach iných účastníkov konania rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila a že naopak, v jej veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Sťažovateľka taktiež namietala, že uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie, avšak z iných dôvodov, ako prezentoval okresný súd, jej bola odňatá možnosť namietat nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, proti rozhodnutiu ktorého nebol prípustný riadny opravný prostriedok. Tým podľa jej názoru došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu. Vo vzťahu k uvedenému však ústavný súd dáva do pozornosti svoju judikatúru, v ktorej zdôraznil potrebu rozlišovania procesného postavenia účastníka konania pri objasňovaní a zisťovaní skutkového stavu veci na jednej strane a procesnými možnosťami účastníka konania ovplyvňovať právne hodnotenie zisteného skutkového stavu konajúcim súdom na strane druhej. Kým procesná stránka účastníctva pri dokazovaní je takmer výlučne vyčerpaná procesnými právami účastníka konania smerujúcimi k objasneniu skutkovej stránky prejednávanej kauzy, právne

hodnotenie skutkového stavu je úlohou konajúceho súdu, čo plynie i z uplatňovania pravidla „iura novit curia“. Procesno-právne normy totiž výslovne neukladajú súdu povinnosť oboznámiť účastníka konania so svojim právnym hodnotením veci (obdobne napr. III. ÚS 146/09, III. ÚS 351/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v rámci rozhodovania o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu krajský súd dospel k záveru, že s vecnou správnosťou výroku napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, a preto podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uznesenie okresného súdu vo výroku o zastavení konania potvrdil. To, že zistený skutkový stav ho priviedol k prijatiu odlišných právnych dôvodov, ale smerujúcich k totožnému právnemu záveru ako súd prvého stupňa, ešte nemožno, a to vzhľadom na okolnosti tohto prípadu, ako aj s prihliadnutím na citovanú judikatúru ústavného súdu, považovať za situáciu, ktorá by mohla prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky o porušení zásad spravodlivého procesu.

Z obsahu sťažnosti taktiež vyplynulo, že sťažovateľka prejavila nespokojnosť s odôvodnením uznesenia krajského súdu aj v tom smere, že jej nebola daná odpoveď na to, z akého dôvodu bolo jej odvolanie proti výroku prvostupňového rozhodnutia o zamietnutí návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania na strane oprávneného odmietnuté. Ústavný súd zastáva názor, že vyjadrenie krajského súdu o tom, že vzhľadom na zastavenie exekučného konania bolo už irelevantné rozhodovať o argumentoch sťažovateľky proti zamietnutému návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania, je potrebné považovať za dostatočné a ústavne akceptovateľné. Krajský súd totiž konštatoval, že nebol splnený jeden z elementárnych predpokladov vedenia exekučného konania z dôvodu, že neexistoval relevantný exekučný titul, na základe ktorého by bolo možné exekúciu vykonať. Toto konštatovanie bolo zásadné, a preto rozhodovanie o ďalších právnych skutočnostiach v danom štádiu exekučného konania by už bolo bezpredmetné.

Ústavný súd považuje za významné reagovať aj na argument sťažovateľky týkajúci sa odkazu na judikatúru ústavného súdu, konkrétne na uznesenie č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008, ktoré sťažovateľka v sťažnosti nesprávne pomenovala ako nález.

V tejto súvislosti však ústavný súd poznamenáva, že v označenom prípade išlo o odlišnú právnu situáciu, keď námietky v ústavnej sťažnosti predostrel účastník konania, ktorý v rámci exekučného konania zastával pozíciu povinného. Z toho potom vyplývali aj jeho odlišné možnosti brániť svoje práva, ktoré, ako ústavný súd konštatoval, mohol využiť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu, ktoré bolo exekučným titulom. Keďže v tejto veci išlo o odlišné okolnosti prípadu, ústavný súd v danej veci nemohol prijať identické závery, pretože vychádzal z úplne opačného postavenia účastníkov konania (v danom prípade sťažovateľka oprávnená, v označenom prípade sťažovateľ povinný), od ktorých pri rovnakých situáciách nemožno spravodlivo očakávať využitie identických právnych a opravných prostriedkov na ochranu svojich práv, pretože ich realizácia s najväčšou pravdepodobnosťou nevyvolá priaznivé výsledky pre oboch zároveň.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie zásad spravodlivého procesu uznesením krajského súdu, totožný záver prijal aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré nepochybne patrí aj základné právo garantujúce ochranu majetku (obdobne napr. III. ÚS 27/08).

Ústavný súd konštatuje, že čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 4 ústavy, ako aj § 1 ods. 1 ústavného zákona neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, a preto vzhľadom na prijaté závery o absencii príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv a slobôd sťažovateľky (hlavne z hľadiska dodržania zásad spravodlivého procesu) ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky z nej vyplývajúcimi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009